

Salon kaupunki
Vapaa-ajan lautakunta
Käyttösuunnitelma vuodelle 2026

Sisällysluettelo

1.	Henkilöstösuunnitelma 2026-2029	3
1.1	Vakituiset tehtävät	3
1.2	Määräaikaiset tehtävät	3
2.	Henkilöstösuunnitelman perustelut	4
2.1	Vakituiset tehtävät	4
2.2	Määräaikaiset tehtävät	4
3.	Sivistyspalveluiden toimintastrategia 2026-2028.....	7
4.	Vapaa-aika palvelut	7
4.1	Tuloslaskelma ulkoinen.....	8
5.	Kulttuuripalvelut.....	8
5.1	Yleiset kulttuuripalvelut	9
5.1.1	Tuloslaskelma ulkoinen	10
5.2	Museopalvelut	10
5.2.1	Tuloslaskelma ulkoinen	12
5.3	Kirjastopalvelut.....	12
5.3.1	Tuloslaskelma ulkoinen	14
6.	Liikuntapalvelut.....	14
6.1	Tuloslaskelma ulkoinen.....	16
7.	Lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen.....	17
8.	Lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen.....	17
9.	Investointisuunnitelma 2026-2030	18
10.	Investointisuunnitelman 2026-2030 perustelut	21

1. Henkilöstösuunnitelma 2026-2029

1.1 Vakituiset tehtävät

Toimielin, Palvelualue, Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Alkaen	Tehtäväkohtainen palkka / kk	Vuosikustannus vuonna 2026 sis. lisät ja sivukulut	Vuosikustannus / vuosi sis. lisät ja sivukulut
Vapaa-ajan lautakunta			toimielin yhteensä	0,00	41 042,90
Kulttuuripalvelut					
4011 kulttuuripalvelujen hallinto	toimistosihteeri	1.1.2027	2 213,73	0,00	41 042,90

1.2 Määräaikaiset tehtävät

Toimielin, Palvelualue, Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Ajanjakso	Tehtäväkohtainen palkka / kk	Vuosikustannus vuonna 2026 sis. lisät ja sivukulut	Vuosikustannus / vuosi sis. lisät ja sivukulut
Vapaa-ajan lautakunta			toimielin yhteensä	286 978,27	305 081,56
Kulttuuripalvelut					
4014 kulttuurihyvinvointi	kulttuurituottaja, kulttuurihyvinvointi	1.4.2026-31.3.2028	2 929,31	36 206,58	54 309,87
Museopalvelut					
4021 Taidemuseo Veturitalli	museoassistentti	3kk	2 333,98	10 818,09	10 818,09
4022 Taidemuseo Veturitalli	museoassistentti	3kk	2 333,98	10 818,09	10 818,09
4022 Salon historiallinen museo, elektroniikkamuseo	museoassistentti	3kk	2 333,98	10 818,09	10 818,09
4022 Salon historiallinen museo, Perniö ja Meritalo	museoassistentti	5kk	2 333,98	18 030,15	18 030,15
4022 Salon historiallinen museo, Perniö ja Meritalo	museoassistentti	5kk	2 333,98	18 030,15	18 030,15
Liikuntapalvelut					
4514 Ulkoliikuntapaikat	Luistelukenttien valvojat			13 014,77	13 014,77
4514 Ulkoliikuntapaikat	Kausityöntekijät 5kpl	6kk	2 195,34	101 754,88	101 754,88
4513 Liikuntatoiminta	liikuntapaikkamestari, luontoliikunta	1.1.2026-31.12.2026	3 640,07	67 487,47	67 487,47

2. Henkilöstösuunnitelman perustelut

2.1 Vakituiset tehtävät

Kulttuuripalvelut

4011 Kulttuuripalvelujen hallinto

2027 Toimistosihteeri

Kulttuuripalvelut ovat aiemmin tulleet toimeen museopalveluiden ja liikuntapalveluiden toimistosihteerin työpanoksella sekä teettämällä tehtävän töitä kulttuurituottajilla. Kokonaisen palvelualueen toimintaan tämä on osoittautunut riittämättömäksi.

Normaalisti toimistosihteerille kuuluvat työt on saatava pois kulttuurituottajien ja kulttuuripäällikön työpöydältä. Esimerkiksi työajanseuranta, arkistointi ja asiakirjahallinta on syytä saada paremmin palvelualueen hallintaan, jotta yleisen kulttuurityön, museopalveluiden ja kirjastopalveluiden kokonaisuudesta syntyy selkeämmin johdettava ja tasalaatuisempaa tietoa tuottava kokonaisuus. Samalla varsinkin kulttuurituottajien työpanosta saadaan ohjattua paremmin koulutusta vastaaviin tehtäviin ja Salon kulttuurielämän kehittämiseen.

2.2 Määräaikaiset tehtävät

Kulttuuripalvelut

4014 Kulttuurihyvinvointi

2026 Kulttuurituottaja, kulttuurihyvinvointi 1.4.2026-31.3.2028, perintövaroilla

Salon yleiset kulttuuripalvelut edistää toiminnallaan kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luo edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja luovan talouden kasvuun, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista, tarjoaa mahdollisuuksia tavoitteelliselle taide- ja kulttuurikasvatukselle sekä edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä. Lisäksi yksikkö edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa. Toimintaa ohjaa kuntien kulttuuritoimintalaki (166/2019).

Kulttuurituottajan tehtävä aloitettiin kulttuurisuunnittelijan nimellä perintövaroin vuonna 2024 kulttuuriluotsi-toiminnan käynnistämiseksi. Hanke loppuu maaliskuussa 2026. Toiminta tähtää haastavassa asemassa olevien henkilöiden hyvinvoinnin edistämiseen kulttuurisin keinoin. Kyse voi olla ikääntyneiden ja aisti- tai liikuntarajoitteisten henkilöiden lisäksi muuten erityistä tukea tarvitsevien ihmisten auttamisesta. Esteiksi kulttuuriseen osallistumiseen voidaan kokea esimerkiksi sosiaaliset tai taloudelliset syyt, eri tavoin alkanut syrjäytyneisyys tai muu kokemus omasta sivullisuudesta. Kulttuuriluotsit ovat vapaaehtoisia, jotka rohkaisevat ihmisiä kulttuuritarjonnan piiriin matalla kynnyksellä. Tällä tavoitellaan kulttuurin monissa tutkimuksissa todettuja hyvinvointivaikutuksia, esimerkiksi sosiaalisten tilanteiden tulemistä luonnollisemmiksi, yhteisöllisyyden kokemusta, yleistä aktivoitumista ja myös fyysisiä terveysvaikutuksia.

Kulttuuriluotsit ovat olleet Salossa merkittävä kokeilu kulttuurihyvinvoinnin edistämisessä. Se on myös valtakunnallisesti koettu siinä määrin merkittäväksi työksi, että kulttuuriluotsien tai vastaavan toiminnan järjestäminen vaikuttaa kaupungin hyte-kertoimeen ja sitä kautta kaupungin saamaan valtion rahoitukseen.

Työhön tarvitaan jatkuvuutta sekä kulttuuriluotsi-toiminnan hallinnoimisessa että muussa kulttuurihyvinvoinnin työssä. Sote-uudistus on tehnyt yhteistyön terveysalan toimijoiden kanssa ainakin hetkellisesti haastavaksi. Maahanmuutto on tuonut Suomeen hyvin eri-ikäisiä ja erilaisista taustoista olevia henkilöitä, joista osalle osallisuus kulttuuritarjontaan voi olla väylä integroitumiseen ja myös oman kulttuuritaustan arvostamiseen ja vaalimiseen. Myös nuorten parissa tehtävä kulttuuri-työ vaatii monialaista panostusta sekä nuorisotyön että kulttuuripalveluiden puolelta. Perustettava kulttuurihyvinvoinnin kulttuurituottajan tehtävä tukee hyvinvointikoordinaattorin tehtävää omalla

erityisosaamisellaan. Työ on tärkeä osa ikärakenteeltaan ja taustoiltaan monipuolisen Salon elinvoiman, pitovoiman ja viihtyvyyden edistämistä.

4021 Taidemuseo Veturitalli

2026 Museoassistentit Elektroniikkamuseo (1) ja Veturitalli (2)

Museoiden nykyiset aukioloajat vaativat työvuorojen sovittamiseen viikkotyöaikaan taidemuseossa minimissään neljä henkilöä samanaikaisesti ja elektroniikkamuseossa kolme. Tällä järjestelyllä tauotus ja työvuorojen kesto saadaan lain vaatimalle tasolle. Kesälomakaudella lomasijaisiksi tarvitaan taidemuseoon kaksi henkilöä ja elektroniikkamuseoon yksi henkilö, minkä lisäksi vakinaisen henkilöstön kesälomat täytyy suunnitella toisiinsa limittyviksi. Taidemuseossa viikonloppuisin tulee työaikain tautusmääräysten vuoksi olla kaksi henkilöä töissä, elektroniikkamuseossa riittää yksi. Määräaikaiset kesälomasijaiset työskentelevät 1.6.–31.8. välisen ajan.

4022 Salon historiallinen museo

2026 Museoassistentit Perniön ja Meritalon museot (2)

Perniön museota on ennen sen korjausta ja uudistusta pidetty avoinna kolmannen sektorin yhteistyösopimuksella. Paikallismuseoiden aukipitoa koskevat yhteistyösopimukset kilpailutettiin keväällä 2020, eikä Perniön museota koskien saatu yhtään tarjousta. Toisin kuin muissa kylissä Perniössä ei paikallisella kotiseutuyhdistyksellä ole resursseja hoitaa museon avoinnapiitoa. Tehdyn selvitystyön perusteella Perniön museota on jatkossa mahdollista pitää avoinna vain palkatulla työvoimalla. Meritalon museota on aiemmin pidetty avoinna kesäisin työllistettyjen ja kaupungin kesätyöläisten voimin. Kesäksi 2022 palkattiin ensimmäistä kertaa määräaikaiset, museoammatilliset työntekijät molempiin museoihin. Näin saatiin nostettua palvelun tasoa, järjestettyä tapahtumia ja kursseja sekä markkinoitua kohteita huomattavasti aiempaa paremmin. Vuosia jatkunut aukipito samalla tavalla on vahvistanut entisestään museoiden tunnettuutta ja asiakasmäärät ovat nousussa. Perniön museo ja Meritalon museo liittyivät Museokorttikohdeiksi kesällä 2025.

Museoiden aukioloajat ja kesän tapahtumat määritellään jo talvella ilman varmuutta, onko avoinna pitoon lainkaan henkilöresursseja. Museoiden aukipito on oltava varmalla pohjalla, muuten sisältöihin tehtävä työ menee hukkaan. Pätevää ja asiantuntevaa museotyön osaamista ei pysty ostopalveluna hankkimaan, museoalan sisältöosaajat eivät harjoita yritystoimintaa. Määräaikainen (5 kk) museoassistentti palkataan kesäkaudeksi, jolloin hän pitää museota avoinna, opastaa ryhmiä, laatii pedagogista materiaalia, osallistuu tapahtumien järjestämiseen, siistii museon sisätilat sekä huolehtii Meritalon museopuutarhan kevyistä hoitotöistä sekä Perniössä museon istutuksista. Museoassistentti organisoii ja opastaa myös kulttuurikasvatusohjelma Nappulan koululaisryhmät kohteissa touko- ja elo-syyskuun aikana. Näin Nappulaa varten ei tarvitse erikseen palkata oppaita Meritalon ja Perniön museoiden osalta.

Liikuntapalvelut

4514 Ulkoliikuntapaikat

2026 Luistelukenttien valvojat

Määräaikaiset kausityöntekijät ovat kaupungin reuna-alueilla sijaitsevien jääkenttien hoitajia. Hoitajat asuvat kenttien lähellä ja heidät palkataan luistelukauden ajaksi. Vakituisset työntekijät eivät voi iltaisin lukita koppeja ja sammuttaa valoja monilla eri kentillä, koska ulkoliikuntapaikkojen hoitotyöt tehdään pääsääntöisesti päivisin.

2026 Kausityöntekijät (5 kpl) 6kk

Ulkoliikuntapaikkojen hoidossa on ollut vuosittain 4kpl kausityöntekijöitä vakituisen henkilöstön loimittamiseen sekä kesäajan töiden tekemiseen. Luontoliikunnan kehittämiseen liittyen on tarve yhden kausityöntekijän lisäämiseen.

4513 Liikuntatoiminta

1.1.-31.12.2026 Liikuntapaikkamestari (luontoliikunta)

Salon luontokohteiden virkistyskäytön kehittäminen on asetettu vapaa-aikapalvelujen yhdeksi strategiseksi avaimeksi Salon kaupungin valtuustokauden tavoitteissa. Luontoliikunnan kehittämisestä vastaa tällä hetkellä määräaikaisessa tehtävässä kesällä 2024 aloittanut luontoliikuntamestari.

Tehtävään kuuluu vastuu luontopolkujen, retkeilyreittien sekä virkistyskohteiden kunnossapidon järjestämisestä ja kohteiden kehittämisestä. Määräaikainen tehtävä rahoitetaan täysin perintövaroista vuosina 2024–2025 ja määräaikaisuus päättyy vuoden 2025 loppuun.

Luontoliikunnasta vastaavan liikuntapaikkamestarin tehtävät asettuvat laajalle poikkihallinnollisesti toimivalle palvelusektorille, jossa tuotettavia palveluja hallinnoi monta eri hallintokuntaa tai toimijaa ja luontokohteet tai niiden ylläpito on hajautunut kaupungin eri toimialoille. Kaupungilla ei aikaisemmin ole ollut yhteistä koordinoijaa luontoliikuntakohteiden kunnossapidolle tai palveluiden kehittämiselle.

Nykyisessä organisaatiossa liikuntapalveluiden kahden vakituisen liikuntapaikkamestarin tehtäväkentät ovat merkittävän laajat sekä haasteelliset eikä strategisesti merkittävän uuden palvelusektorikokonaisuuden sisältämien tehtävien hoitaminen onnistu ilman varsinaista tehtävänhoitajaa jonkin muun kokonaisuuden (sisäliikuntapaikat, ulkoliikunta-alueet) siitä kärsimättä. Tämän vuoksi esitetään uutta liikuntapaikkamestarin tehtävää alkamaan vuoden 2026 alusta alkaen. Tehtäväkokonaisuus sisältää luonnon virkistysalueiden ja luontoliikunnan palveluiden sekä olosuhteiden kehittämisen ja ylläpitämisen (luontoliikunnan ja virkistyskäytön suunnitelman mukaisesti). Liikuntapaikkamestarin tehtävään siirtyvät kulttuuri-, ympäristö- ja yhteisöpalveluiden palvelualueilta luontoreitit ja kohteet, joita luontoliikuntamestari on nyt hoitanut määräaikaisena. Lisäksi tehtävään kuuluu jatkossa myös hallinnollisesti epäselvissä tilanteissa olevien kohteiden kuten kaupungin omistuksessa olevien lintutornien ylläpito ja kehittäminen. Tehtävänä on kehittää yhdessä muiden toimialojen ja sidosryhmien kanssa luontoliikunnan palveluja, edistäen näin myös eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Luontoliikunnasta vastaavan liikuntapaikkamestarin tehtäväkenttään siirrettiin vastuu uimarannoista vuoden 2025 alusta alkaen ja se osoittautui toimivaksi ratkaisuksi. Kuntoratojen ylläpitäminen ja kehittäminen on tapahtunut yhteistyössä ulkoalueista vastaavan liikuntapaikkamestarin kanssa, joka on myös havaittu toimivaksi toimintatapamalliksi. Jatkossa päävastuu kuntoradoista siirretään luontoliikunnasta vastaavalle liikuntapaikkamestarille.

Luontoliikuntaan keskittyvän uuden tehtävän perustaminen tukee erityisesti Salon kaupunkistrategian 2030 ("Hyödynnämme Salon monipuolisia luontokohteita sekä kuntalaisten hyvinvoinnin, että matkailun edistämisessä") toteuttamista. Tehtävällä on laajaa vaikuttavuutta, sillä sen vaikutukset koskevat kaikenikäisiä kaupunkilaisia sekä Salon alueen luontomatkailijoita. Tehtävällä on myös yhteiskunnallista merkittävyyttä, sillä luontokohteiden kehittämisellä ja ylläpitämisellä lisätään luonnossa liikkumisen tuottavaa hyvinvointivaikutusta kaiken ikäisten luonnossa liikkujien osalta.

3. Sivistyspalveluiden toimintastrategia 2026-2028

Sivistyspalvelut ovat yleisiä hyvän arjen palveluita, joilla edistetään osaamista, hyvinvointia ja osallisuutta. Sivistyspalveluiden toimialaan kuuluvat seuraavat palvelualueet: varhaiskasvatuspalvelut, opetuspalvelut ja opistopalvelut sekä vapaa-ajanpalvelut. Opetuslautakunnan alaisuudessa toimivat kolme edellä mainittua. Vapaa-aikapalvelut toimii vapaa-ajan lautakunnan alaisuudessa.

4. Vapaa-aika palvelut

Vapaa-aikapalvelut järjestää kaupungin kulttuuri-, kirjasto-, museo-, ja liikuntapalveluja, joita ohjaa erityiset lait palveluiden tuottamisesta. Nämä lait perustavat Suomen kuntalakiin, alojen erityislakeihin asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä sekä kaupunkistrategian keskeisiin hyvinvoinnin edistämisen linjauksiin. Salon kaupungin vapaa-aikapalvelut toteuttaa kaupungin strategian mukaisia palveluja, joilla edistetään mm. terveen elämän ja hyvinvoinnin tukemista, vahvistetaan kunta-laisten osallistumista sekä yhteisöllisyyttä ja kulttuurisia perusarvoja korostavia aktiiviseen elämäntapaan sekä yksilön osallistumiseen kannustavia toimia.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2026

Tavoitteet

Vapaa-ajanpalveluiden tavoitteet perustuvat kaupunkistrategiassa kirjattuihin tavoitteisiin elinvoimaisuudesta ja hyvinvoinnista Salosta, joka tarjoaa mahdollisuudet hyvään elämään sekä mielekkääseen vapaa-aikaan edistämällä mm. asukkaiden hyvinvointia yhdessä aktiivisten asukkaiden, yhdistysten ja muiden yhteisöjen kanssa.

Vapaa-ajan palvelutavoitteet liittyvät hyvinvoinnin edistämisen lisäksi niin kulttuurisen kuin liikunnallisen elämäntavan mahdollisimman kattavaan saatavuuteen sekä palveluiden turvaamiseen kaikille ja kaikenikäisille salolaisille.

Osana olosuhteiden kehittämistä selvitetään ja yhtenäistetään eri tilojen vuokrausperiaatteita kuitenkin niin, että tilojen pääasiallinen käyttö häiriintyy mahdollisimman vähän.

Merkittävimmät riskit

Merkittävimmät riskit liittyvät vanhenevaan vapaa-ajan palveluiden käytössä olevan kiinteistökannan korjausvelan ja sen uudistamiseen liittyviin kustannuksien kasvuun ja palvelusaatavuuden varmistamiseen.

Vapaa-aikapalveluissa on ollut huomattava määrä testamenttivaroin palkattua henkilöstöä. Varojen loppuessa kaikkia tehtäviä ei ole vakinaistettu ja osa jopa lopetettu. Tämä tulee näkymään palveluiden laadussa ja määrässä. Museopalvelut tarvitsevat kipeästi lisää henkilöstöä historiallisten museoiden toiminnan jatkumiseksi museolain edellyttämällä tavalla ja tulevan museovaraston hallitun käyttöönoton toteuttamiseksi. Myös opiskelijoiden käyttö on laajaa. Kirjastopalveluissa nykyisen laajuinen toiminta on käytännössä riippuvaista ilmaisesta opiskelijatyövoimasta. Tämä ei ole keskeinen ratkaisu.

Liikuntapalveluiden näkökulmasta on havaittu, että liikunnan tarpeet monipuolistuvat ja myös käyttäjien vaatimustasot nousevat. Liikuntapalveluiden ja erityisesti luontoliikunnan ja luonnon virkistyskäytön kehittämisen osalta on huomioitava riittävien resurssien (osaaminen, henkilöstö) varmistaminen. Osana luontoliikunnan ja luonnon virkistyskäytön suunnitelman laadintaa liikuntapalveluille siirtyi hallinnollisesti epäselvissä tilanteissa olleiden kohteiden lisäksi vastuukohteita myös muilta palvelualueilta. Näiden kohteiden ja suunnitelman mukaisten uusien palveluiden ja investointien toteuttaminen ei ole mahdollista ilman riittävää henkilöstöresurssia. Luontoliikunnan kehittämisen ja nykyisten kohteiden ylläpitämisen näkökulmasta on varauduttava henkilöstön vakinaistamiseen.

Painopisteet

- Harrastamisolosuhteiden kehittäminen jäähallirakentamisen 2025–2026 osalta (hyvinvoiva Salo)
- Ympärivuotisen käytön mahdollistavan jalkapallohallin ja monitoimihallin suunnittelu (elinvoimainen Salo)
- Luontoliikunnan ja luonnon virkistyskäytön suunnitelman 2026–2030 poikkihallinnollinen toteuttaminen (hyvinvoiva Salo)
- Perheiden liikuttaminen ja voima- ja tasapainoryhmät sekä niihin ohjautuminen. Kunnan liikuntaneuvonnan ja Varhan välisen yhdyspinnan vahvistaminen ja vakiinnuttaminen. (hyvinvoiva Salo)
- Museoiden yhteisvaraston rakentaminen (kestävän talouden Salo)
- Esittävän taiteen tilan hankesuunnittelu (elinvoimainen Salo)
- Kulttuuriohjelman jalkauttaminen (elinvoimainen Salo)
- Yhteistyösopimusten ja avustusten kehittäminen (elinvoimainen Salo)
- Prosenttitaiteen ja julkisen taiteen aseman vakiinnuttaminen (hyvinvoiva Salo)
- Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman päivitys (hyvinvoiva Salo)

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Hallinnon kustannuksiin varattavia määrärahoja on tarkastettu toteuman tasolle.

4.1 Tuloslaskelma ulkoinen

4001 Vapaa-aikapalvelut	TP 2024	MTA 2025	LTK 2026	KS 2026	Ero %
Toimintatuotot					
Maksutuotot	150	268	0	0	-100,0
Toimintatuotot	150	268	0	0	-100,0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-40 822	14 587	15 960	15 960	9,4
Palkat ja palkkiot	-35 583	15 427	16 640	16 640	7,9
Henkilösivukulut	-5 239	-840	-680	-680	-19,0
Eläkekulut	-4 798	-840	-680	-680	-19,0
Muut henkilösivukulut	-441	0	0	0	
Palvelujen ostot	-6 599	-33 452	-32 850	-32 850	-1,8
Muut toimintakulut	-79	0	0	0	
Toimintakulut	-47 500	-18 865	-16 890	-16 890	-10,5
Toimintakate	-47 350	-18 597	-16 890	-16 890	-9,2

5. Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden yhteisenä tavoitteena on kulttuuriohjelman periaatteitten toteuttaminen yleisen kulttuurityön lisäksi museo- ja kirjastopalveluissa. Näillä tavoitellaan kulttuurin itseisarvoisten hyötyjen lisäksi salolaisten viihtyvyyden ja hyvinvoinnin edistämistä, vetovoiman lisäämistä sekä asuinpaikkana että vierailukohteena ja laajan osallisuuden kehittämistä. Osana tätä työtä on julkisen taiteen aseman kehittäminen ja etenkin lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden tehostaminen.

Kulttuuripalvelut toteuttaa osaltaan Salon kaupunkistrategiaa 2030. Keskeisimmät toimintaa ohjaavat strategiatavoitteet ovat "Profiloituminen liikunta- ja kulttuurikaupungiksi", "Elävä ja yhteisöllinen kaupunki" sekä "Tapahtumien vetovoimainen kaupunki".

5.1 Yleiset kulttuuripalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit

Tavoitteet

Kulttuuripalveluiden yhteisenä tavoitteena vuonna 2026 on selkiyttää ja kehittää kulttuuripalveluiden tarjoaman taloudellisen tuen ja yhteistyösopimusten periaatteita.

Yleiset kulttuuripalvelut edistää toiminnallaan kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luo edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja luovan talouden kasvulle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista, tarjoaa mahdollisuuksia tavoitteelliselle taide- ja kulttuurikasvatukselle sekä edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä.

Lisäksi yksikkö edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa. Toimintaa ohjaa kuntien kulttuuritoimintalaki (166/2019).

Kulttuuriluotsi-toiminta on käynnistynyt hyvin ja vaatii vakiintuakseen vielä kulttuurihyvinvointiin keskittyvän kulttuurituottajan tehtävän vakiinnuttamisen. Toistaiseksi toiminta jatkuu perintövaroin ja määräaikaaisella sopimuksella. Kulttuuriluotsi-toiminta vaikuttaa suoraan myös kaupungin saamaan hyte-kertoimeen ja sitä kautta valtion rahoitukseen.

Esittävän taiteen tilan suunnittelulla tullaan vastaamaan pitkään podettuun tarpeeseen saada monia käyttäjiä palveleva, sopivan kokoinen tila kaupungin järjestämille ja mahdollisuuksien mukaan myös kaupallisille kulttuuritapahtumille. Tällä hetkellä tarkoituksenmukaisen tilan puuttuminen rajoittaa kulttuuripalveluiden mahdollisuuksia. Tilan käyttöasteen kannalta on olennaista liittää suunnittelu myös muihin kaupungin toimintoihin.

Merkittävimmät riskit

- Rahoituksen ja asenneilmapiiirin ennakoimattomuus valtion tekemien päätösten vuoksi. Päätökset vaikuttavat sekä suoraan kulttuurin rahoitukseen että välillisesti, kuntatalouden kehityksen kautta
- Kulttuurin ja taiteen vaikutuksia kaupunkikehitykseen, elinvoimaan ja kuntalaisten hyvinvointiin edistämiseen ei tunnisteta kaupunkiorganisaation sisällä
- Tilaratkaisuissa ei saavuteta yhteisymmärrystä koko kaupungin tarpeista ja taloudellisesti kannattavan toiminnan realistisista ehdoista

Painopisteet

Toiminnalla vastataan kaupunkistrategian päämääriin, edistetään kärkihankkeita sekä strategiaa tukevia hankkeita ja ohjelmia.

- Esittävän taiteen tilan hankesuunnitelma (elinvoimainen Salo)
- Salo'n kulttuuriohjelman jalkauttaminen laajasti (elinvoimainen Salo). Vuoden 2026 aikana tämä tarkoittaa erityisesti yhteistyömuotojen, markkinoinnin ja avustusten kehittämistä
- Kulttuurihyvinvointia edistävien palveluiden kehittäminen ja säännönmukaistaminen, Kulttuuriluotsi-toiminnan juurruttaminen (kestävän talouden Salo)
- Lastenkulttuuripalveluiden kehittäminen (elinvoimainen Salo)

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Kulttuurin toimintamenot kohdistuvat eri reittejä suoraan kuntalaisiin ja vierailijoihin. Avustuksiin ja palveluostoihin sidotut määrärahat kohdistuvat suoraan kuntalaisille ja kaupungissa vieraileville suunnattujen palveluiden sisällöntuotantoon, toteutukseen ja viestintään. Valitettavasti myös määrärahojen pienennys kohdistuu tällöin suoraan käytännön toimintaan.

Yleisen kulttuurityön omia peruspalveluita ovat muun muassa kaupunginosa- ja kylätoiminta, lapsille ja nuorille suunnattu tapahtuma- ja harrastustoiminta sekä kulttuurikasvatus, hyvinvointia edistävät palvelut yhteistyössä sotetoimijoiden kanssa ja paikallista identiteettiä ja

omaleimaisuutta vahvistava yhteisöllinen kulttuuri- ja taidetoiminta. Avustusten ja yhteistyön kautta myös kaupunkikulttuuria elävöittävät tapahtumat ja festivaalit ovat tärkeä osa kulttuuri-työtä.

Valtaosa toiminnasta on osallistujille ilmaista ja toteuttaa siten ihmisten kulttuuristen oikeuksien toteutumista matalan kynnyksen periaatteella. Palveluiden hiilijalanjälki on pieni ja ne edistävät kestävä kehitystä ja kulutusta. Tuloja muodostuu pääsymaksuista, joita peritään osasta tapahtumia.

Yleisten kulttuuripalveluiden henkilöstön muodostavat kulttuuripalveluista, museopalveluista ja kirjastopalveluista vastaava kulttuuripäällikkö, kaksi kulttuurituottajaa, jotka kehittävät, toteuttavat ja koordinoivat palveluita yhteistyössä kaupungin eri toimialojen sekä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripäällikkö ja -tuottajat toimivat lisäksi asiantuntijoina paikallisissa ja alueellisissa, monialaisissa verkostoissa ja yhteistyöelimissä. Lisäksi kulttuuripalveluissa toimii testamenttivaroin palkattu kulttuurisuunnitteluja, jonka tehtävänkuvauksena ja palkkaus muutetaan huhtikuusta alkaen kulttuurituottajan määräaikaiseksi tehtäväksi.

5.1.1 Tuloslaskelma ulkoinen

4010 Yleiset kulttuuripalvelut	TP 2024	MTA 2025	LTK 2026	KS 2026	Ero %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	4 062	5 000	5 000	5 000	0,0
Maksutuotot	42 977	49 206	54 350	54 350	10,5
Toimintatuotot	47 039	54 206	59 350	59 350	9,5
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-209 051	-267 933	-301 803	-301 803	12,6
Palkat ja palkkiot	-165 252	-197 973	-220 110	-220 110	11,2
Henkilösivukulut	-43 799	-69 960	-81 693	-81 693	16,8
Eläkekulut	-38 799	-64 951	-74 693	-74 693	15,0
Muut henkilösivukulut	-5 000	-5 009	-7 000	-7 000	39,7
Palvelujen ostot	-210 374	-215 195	-198 990	-184 290	-14,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 544	-2 500	-2 500	-1 700	-32,0
Avustukset	-251 700	-260 000	-270 000	-264 000	1,5
Muut toimintakulut	-1 809	-2 800	-3 350	-4 850	73,2
Toimintakulut	-678 478	-748 428	-776 643	-756 643	1,1
Toimintakate	-631 439	-694 222	-717 293	-697 293	0,4

5.2 Museopalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit

Tavoitteet

Museopalvelujen toiminta-ajatus on edistää Salossa kuvataiteen ja kulttuuriperinnön säilymistä, kehittämistä ja esille saattamista. Valtionosuutta saavan museon työtä säätelevät Museolaki (314/2019) ja -asetus (2005/1192) ja sitä ohjaa Unescon alaisen kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in antamat museotyön eettiset ohjeet. Salon museopalvelut tuottaa laadukasta museosisältöä matkailijoille ja Salon kaupungin asukkaille sekä toimii aktiivisena osana Suomen museokentän ammatillista verkostoa ja sisällöntuotantoa. Museopalveluiden tavoitteena on tehdä kuvataiteesta, historiasta ja kulttuuriperinnöstä helposti lähestyttävää ja ymmärrettävää. Työllä vahvistetaan ihmisen identiteetin kasvua ja muotoutumista. Salon museopalvelut haluaa olla Salon kiinnostavimpien matkailukohteiden joukossa.

Merkittävimmät riskit

- Museot alkavat varautua tulevan museovaraston käyttöönottoon inventoimalla, lajittelemalla ja pakkaamalla esineistöä. Työtä tehdään historiallisessa museossa toistaiseksi apurahan avulla ja hyvin pienellä henkilöresursoinnilla, koska omaa museomestaria ei ole. Työ etenee liian hitaasti varaston toteutumisaikatauluun nähden ja muutto uusiin tiloihin joudutaan tekemään vajavaisin esinetiedoin.
- Museopalvelut on joutunut toimimaan erittäin niukoilla vakinaisen henkilöstön resursseilla hyvin pitkään, yli 10 vuotta. 2025 talousarviossa henkilöstöresursseja saatiin lisättyä historiallisen museon vakinaista museomestaria lukuun ottamatta ja työyhteisöt opettelevat nyt uusia toimintamalleja. Museomestarin työpanos on keskeinen historiallisen museon kokoelmaesineistön suojaamiseksi sekä toiminnan kehittämiseksi. Ilman museomestaria historiallisen museon intendentti joutuu suurelta osin tekemään museomestarin työtä ja museotyö hidastuu, vaikeutuu ja taantuu. Tällöin ei voida puhua valtionosuudenkin edellyttämästä ammatillisesti hoidetusta museotyöstä paikallismuseoiden kohdalla. Museomestaria on esitetty vakinaistettavaksi 2026, mutta vakinaistamista ei tehty.
- Monet museopalveluiden kiinteistöt vaativat kunnostamista. Mielekkääseen kunnostamiseen tullaan ottamaan kantaa myös paikallismuseosuunnitelmassa. Esimerkiksi Meritalon museon ja Trömpärin kestäkievarin kohdalla on tulevana vuosina syytä varautua toiminnan rajoituksiin ja katkoksiin.

Painopisteet

Museopalveluissa vuoden 2026 painopisteet museotyön eri muodoissa jakautuvat seuraavasti:

- Sisällöntuotanto: perustoiminnan ylläpitäminen esine- ja työterveysturvallisesti (kestävän talouden Salo) sekä houkuttelevat taidesisällöt (elinvoimainen Salo).
- Paikallismuseosuunnitelman ja elektroniikkamuseon kehityssuunnitelman edistäminen (kestävän talouden Salo).
- Yleisötyö: kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulan toteuttaminen museokohteissa (uutena myös Elektroniikkamuseo), uusien kumppanuuksien vakiinnuttaminen, poikkihallinnolliset, palvelua vahvistavat ja monipuolistavat käytännöt, kuten esimerkiksi kahvila Metkan toiminta yhteistyössä nuorisopalveluiden ja SSKKYn kanssa sekä kansalaisopiston kurssit museopalveluiden eri kohteissa (elinvoimainen Salo).
- Kokoelmien hallinnointi: Museoiden yhteisvarastohankkeen rakentamisen edistäminen, kaupungin eri toimipisteisiin sijoitettujen taideteosten huolto- ja talletuskäytäntöjen edistäminen sekä Salon uuden sairaalan taidehankkeeseen osallistuminen. (kestävän talouden Salo)

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Museoissa toimintavuonna 2026 Veturitallissa järjestetään kolme päätilanäyttelyä, joista yksi on kansainvälinen tuotanto, sekä kaksi pienempää gallerianäyttelyä. Näyttelyiden ohessa Veturitallissa voidaan järjestää myös konsertteja tai muita tapahtumia näyttelyn sisällön niin salliessa. Julkisen taiteen huoltosuunnitelman mukaisesti kohteita käydään lävitse ja edistetään käynnissä olevien rakennushankkeiden prosenttitaidehankintoja. Teosten kunto- ja huoltokartoitus sekä huoltotyöt työllistävät oman henkilökunnan lisäksi asiantuntijoita. Työtä ostetaan myös näyttelyiden tuotanto- ja rakennustehtävissä sekä yleisötyön opastuspalveluissa.

Historiallisessa museossa pääpaino on kehitys- ja kokoelmatyössä. Museopalvelut edistää omalta osaltaan yhteisvarastohanketta, jonka rakennustyöt käynnistyvät loppuvuodesta 2026. Pääpaino kaikessa toiminnanohjauksessa on tulevan varaston suunnittelu ja käyttöönotto. Elektroniikkamuseossa 2025 tapahtuneiden henkilöstömuutosten myötä arvioidaan ja laaditaan museon uusi toimintasuunnitelma ja kehitetään koko Salon historiallisen museon työyhteisöä sekä toimintatapoja. Myös uusi paikallismuseosuunnitelma valmistuu talvena 2026 aikana. Perniön asenäyttelyn turvallisuuden ja valaistuksen kehittämistä jatketaan 2026 edellisen vuoden investoinnin pohjalta. Perniön ja Meritalon museoiden museoammatillisten kesäassistenttien avulla toteutetaan aktiivista yleisötyötä erilaisten tapahtumien muodossa.

Tuotot koostuvat pääosin taidemuseo Veturitallin ja elektroniikkamuseon lipunmyynnistä sekä museokaupan tuotoista. Museoiden saama valtionosuus 255.713 (vuonna 2025 237.787) ei näy museoiden omassa talousarviossa.

Museopalveluissa työskentelee (2026) taidemuseossa intendentti, amanuenssi, kolme museoassistenttia kassa-, markkinointi- ja yleisötyötehtävissä ja museomestari sekä museosihteeri, joka hoitaa myös historiallisen museon ja osin koko kulttuuripalveluiden toimistosihteerin työt. Salon historiallisen museon paikallismuseoissa työskentelee intendentti ja amanuenssi sekä elektroniikkamuseossa amanuenssi ja kaksi museoassistenttia kassa- ja markkinointiviestintätehtävissä. Historiallisella museolla ei enää ole museomestaria paikallismuseoiden ja elektroniikkamuseon käyttöön, kaikki tekninen työ joudutaan ostamaan ulkoa. Tämä vaikeuttaa sekä kokoelmatyötä että lukuisten museo- ja varastokiinteistöjen valvontaa, huoltoa ja ylläpitoa merkittävästi. Kesäaikana Meritalon ja Perniön museoita hoitavat kaksi määräaikaista museoammatillisesti koulutettua museoassistenttia. Kokonaisuutta johtaa museonjohtaja.

5.2.1 Tuloslaskelma ulkoinen

4020 Museopalvelut	TP 2024	MTA 2025	LTK 2026	KS 2026	Ero %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	31 278	28 000	33 000	33 000	17,9
Maksutuotot	124 090	38 874	67 800	67 800	74,4
Muut toimintatuotot	136 083	124 000	147 200	147 200	18,7
Toimintatuotot	291 452	190 874	248 000	248 000	29,9
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-770 411	-753 577	-830 800	-773 871	2,7
Palkat ja palkkiot	-616 356	-626 675	-687 380	-639 035	2,0
Henkilösivukulut	-154 056	-126 902	-143 420	-134 836	6,3
Eläkekulut	-134 746	-111 046	-121 807	-114 515	3,1
Muut henkilösivukulut	-19 309	-15 856	-21 613	-20 321	28,2
Palvelujen ostot	-287 522	-368 968	-391 150	-391 150	6,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-110 497	-125 220	-124 870	-124 870	-0,3
Muut toimintakulut	-119 962	-164 250	-187 300	-187 300	14,0
Toimintakulut	-1 288 393	-1 412 015	-1 534 120	-1 477 191	4,6
Toimintakate	-996 941	-1 221 141	-1 286 120	-1 229 191	0,7

5.3 Kirjastopalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit

Tavoitteet

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen kuntalaisille (laki yleisistä kirjastoista 1492/2016). Kirjastopalveluiden tavoitteena on mahdollistaa kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin sekä edistää ajantasaisen tiedon saatavuutta ja käyttöä. Eri-ikäisten kuntalaisten lukuharrastuksen ja monipuolisen lukutaidon tukeminen on osa kirjaston toimintaa. Aktiivisella kokoelmanhoitotyöllä kirjastot kehittävät asiakkaiden mahdollisuuksia päästä osalliseksi elinikäisestä oppimisesta ja kehittää osaamistaan. Yleisillä kirjastoilla on merkittävä tehtävä aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämisessä. Salossa kirjastopalvelut ovat helposti saavutettavissa. Pääkirjaston ja kirjastoauton lisäksi asiakkaita palvelevat yhdeksän lähikirjastoa. Osa lähikirjastoista toimii myös kaupungin palvelupisteinä, jotka mahdollistavat myös kaupungin muiden palveluiden tavoitettavuuden keskusta-alueen ulkopuolella.

Merkittävimmät riskit

- Yleinen kustannusten nousu (aineistot, leasingmaksut, erilaiset käyttömaksut, korotettu ALV)
- Ajantasaisen, kirjastokäyttöön soveltuvan aineiston saatavuus kirjaston kokoelman kehittämisen näkökulmasta. Sähköisissä aineistoissa saatavuus vaihtelee, eikä vastaa kaupallisten palveluiden valikoimaa.
- Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen ja osaamisen tason turvaaminen. Sairauspoissaolot merkitsevät haastetta asiakaspalvelun turvaamiselle.

- Kirjaston käyttöjärjestelmän (KOHA) ja tietoverkkojen toimintahäiriöt sekä ajoittaisten sähkökatkojen vaikutus palveluiden saavutettavuuteen.
- Kansallisten tai kansainvälisten konfliktien vaikutus ohjelmistojen ja laitteiden saatavuuteen (muun muassa pitkittyneet toimitusajat ja hintojen nousu)
- Kaluston ja kiinteistöjen lisääntyvät korjauskustannukset
- Henkilöstöä täydennetään säännöllisesti ilmaisella opiskelijatyövoimalla, jota ilman nykyinen palvelutaso ei ole mahdollinen. Tämä tilanne ei ole kestävä ja se voi muuttua nopeasti.

Painopisteet

- Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhteistyössä koulujen kanssa. Kaupungin saamalla testamenttirahoilla palkattiin vuodeksi 2025 kouluyhteistyön kehittämisestä vastaava pedagoginen kirjastonhoitaja. Alkuperäisenä tavoitteena oli saada jatkoa työlle ja perustettua uusi tehtävä. Tämä ei toteutunut, joten työtä jatketaan sisäisten järjestelyjen kautta siirtämällä henkilö toisista tehtävistä. Kouluyhteistyön suunnittelussa ja toteutuksissa otetaan huomioon myös toisen asteen opiskelijat (kestävän talouden Salo)
- Eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ajantasaisia aineistoja tarjoamalla (kokoelmatyö, hankinnat). Elektronisten aineistojen tarjonta tapahtuu kuntien yhteisen e-kirjaston ja Vaski-yhteistyön kautta. Digitalisoinnin lisäksi myös perinteisen painetun aineiston tarjonnasta pidetään huolta (hyvinvoiva Salo)

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Kuntien yhteiseen e-kirjastoon osallistuminen huomioidaan talousarvioesityksessä. E-kirjaston palveluihin kuuluu e-kirjoja ja aikakauslehtiä. Vaski-kirjastojen palveluihin sisältyy perinteisen painetun materiaalin lisäksi myös elektronisia aineistoja. E-kirjojen, sanoma- ja aikakauslehtien lisäksi tarjolla on elokuvia ja musiikkia suoratoistopalveluina. Elektroniset aineistot täydentävät kirjastojen palveluita ja ne parantavat palveluiden saavutettavuutta.

Asiakaspalvelun ja kokoelmanhoitotyön kannalta kriittisiä menestystekijöitä ovat henkilökunnan työhyvinvoinnista ja ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen. Henkilöstön täydennyskoulutukseen osoitetaan resursseja, jotta voimme varmistaa työssä tarvittavan osaamisen ajantasaisuuden.

Palveluiden ostot sisältävät muun muassa IT-palvelut (tietoliikenneverkkojen käyttömaksut ja ohjelmistojen lisenssit). Talousarvioesityksessä huomioidaan myös lainausautomaattien uusiminen ja päivittäminen. Kopiokoneiden ja tulostimien uusiminen nostavat muissa kuluissa olevia leasing-vuokria. Vanhojen laitteiden leasing oli päättynyt ja niiden kustannukset muodostuivat vain ylläpidosta ja käytöstä.

Talousarviossa huomioidaan myös yksittäisten kirjastojen palveluiden kehittäminen. Pääkirjaston ja lähikirjastojen palveluiden kehittämiseksi varataan määrärahaa suunnittelua varten. Kehittämiskohteina ovat kalusteiden ja tilojen uusiminen palveluiden sujuvoittamisen näkökulmasta. Vuonna 2026 kilpailutetaan kirjastojen itsepalveluautomaattien sekä sanoma- ja aikakauslehtien hankinnat.

5.3.1 Tuloslaskelma ulkoinen

4110 Kirjastopalvelut	TP 2024	MTA 2025	LTK 2026	KS 2026	Ero %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	10 683	9 000	13 900	13 900	54,4
Maksutuotot	27 349	20 000	20 000	20 000	0,0
Maksutuotot	48 194	86 404	0	0	-
					100,0
Muut toimintatuotot	43 138	40 000	23 000	23 000	-42,5
Toimintatuotot	129 365	155 404	56 900	56 900	-63,4
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 681 887	-1 719 538	-1 785 108	-1 712 911	-0,4
Palkat ja palkkiot	-1 354 299	-1 396 043	-1 441 761	-1 382 144	-1,0
Henkilösivukulut	-327 588	-323 495	-343 347	-330 767	2,2
Eläkekulut	-283 490	-288 177	-297 495	-286 811	-0,5
Muut henkilösivukulut	-44 098	-35 318	-45 852	-43 956	24,5
Palvelujen ostot	-206 927	-262 100	-257 740	-240 140	-8,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-453 855	-514 280	-539 240	-536 840	4,4
Muut toimintakulut	-39 943	-35 930	-51 730	-51 730	44,0
Toimintakulut	-2 382 613	-2 531 848	-2 633 818	-2 541 621	0,4
Toimintakate	-2 253 248	-2 376 444	-2 576 918	-2 484 721	4,6

6. Liikuntapalvelut

Salon liikuntapalveluiden toimintaa ohjaa liikuntalaki sekä kaupungin strategia hyvinvoinnin edistämiseksi ja palveluiden tuottamisesta kuntalaisille fyysisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Näitä palveluja tuotetaan mm. ylläpitämällä liikuntatiloja –ja alueita, tiedottamalla niistä sekä luovuttamalla niitä harrastajien käyttöön sekä tarjoamalla liikunnallisen elämäntavan tukipalveluja liikunnanohjauksen ja –neuvonnan keinoin.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit

Tavoitteet

Liikuntapalveluiden keskeisiin tavoitteisiin kuuluu tilojen ja palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden tasavertainen turvaaminen sekä kuntalaisten liikunnallisen elämäntavan tukeminen (Liikuntalaki 2015). Toimintavuoden 2026 tavoitteet painottuvat luontoliikunnan ja virkistyskäytön suunnitelman toteuttamiseen, liikunnanohjauksen ja –neuvonnan palveluketjun vahvistamiseen ja vakiinnuttamiseen yhteistyössä Varhan toimijoiden kanssa sekä Sauli Niinistön Urheilupuiston osalta käynnissä olevien hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen yhdessä muiden toimialojen kanssa.

Merkittävimmät riskit

- Vanhenevien liikuntatilojen rakennuskannan korjausvelka lisää sekä taloudellisia että toiminnallisia riskejä
- Henkilöstö- sekä talousresurssien niukkuus suhteessa kasvaviin palvelu- ja ylläpitotarpeisiin
- Hyvinvointialueen työntekijä- ja talousresurssien epävarmuus lisää riskiä yhteistyön ja yhdyspintojen toimivuudesta erityisesti kuntouttavien ja hyvinvointipolkujen toteutumisen osalta
- Liikuntaan liittyvien investointien toteuttaminen ja niiden suunnittelu vaatii aikaisempia vuosia enemmän henkilöstö- ja aikaresursseja. Liikuntapalveluissa on suunniteltavana useiden kilpailutusta vaativien hankintojen lisäksi laajoja liikuntaolosuhteiden tarveselvityksiä sekä muita pidemmän aikavälin kehittämissuunnitelmia. Ylläpidettävien palveluiden tarve pysyy kuitenkin samanaikaisesti vähintään nykyisellä tasollaan. Lisääntyneiden tehtävien vuoksi on kiinnitettävä erityistä huomiota henkilöstön jaksamiseen ja varmistettava myös riittävä aikaresurssi esihenkilötyön laadukkaaseen toteuttamiseen.

Painopisteet

- Harrastamisolosuhteiden kehittäminen jäähallirakentamisen 2025–2026 osalta (hyvinvoiva Salo)
- Ympärivuotisen käytön mahdollistavan jalkapallohallin ja monitoimihallin suunnittelu (elinvoimainen Salo)
- Luontoliikunnan ja luonnon virkistyskäytön suunnitelman 2026–2030 poikkihallinnollinen toteuttaminen (hyvinvoiva Salo)
- Perheiden liikuttaminen ja voima- ja tasapainoryhmät sekä niihin ohjautuminen. Kunnan liikuntaneuvonnan ja Varhan välisen yhdyspinnan vahvistaminen ja vakiinnuttaminen. (hyvinvoiva Salo)
- Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman päivitys (hyvinvoiva Salo)

Luontoliikunnan ja luonnon virkistyskäytön edistämiseksi laaditun kehittämissuunnitelman toteuttamista jatketaan. Luontokohteiden ylläpidon ja kehittämisen organisoinnin mahdollistamiseksi liikuntapalveluissa tehdään pienimuotoisia hallinnollisia muutoksia. Esimerkiksi luontoliikunnasta vastaavan liikuntapaikkamestarin alaisuuteen siirretään muutamia henkilöitä ulkokenttäpalveluista, mikä selkeyttää vastuuta ja mahdollistaa tehtävien hoitamisen entistä tehokkaammin.

Ohjatun liikunnan kokonaisuudessa huomioidaan entistä enemmän perheet ja korostetaan perheiden yhdessä liikkumisen merkitystä liikunnallisen elämäntavan omaksumisessa. Voima- ja tasapainoryhmien (Voitas) toiminta liitetään vuoden 2026 alusta osaksi Varhan kaatumisen ehkäisyn toimintamallia. Palvelupolkuja vahvistetaan Varhasta kunnan liikuntatoimintaan erityisesti Voitas-ryhmiin. Näiden ryhmien avulla ylläpidetään ja edistetään kotona asuvien ikääntyneiden liikkumiskykyä ja ennaltaehkäistään kaatumisia.

Varha päätti vuoden 2025 lopussa, että Varsinais-Suomen kunnat ja Varha pilotoivat vuoden 2026 aikana Varhasta liikuntaneuvontaan ohjautumista hyvinvointiopastajan kautta. Kaikki muut lähettämisen käytännöt poistuvat vuoden ajaksi. Vuoden 2026 lopussa toimintatavasta kerätään palaute ja saatujen tulosten perusteella päätetään toimintatapojen jatkosta. Liikuntaneuvonnan osalta tämä tarkoittaa, että terveysvaikutusten mittaaminen ja vaikuttavuuden todentaminen jää edelleen liikuntaneuvojien tuntemuksen ja asiakkaan oman kokemuksen varaan.

Vuoden aikana on tarkoitus käynnistää ja toteuttaa Salon liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman päivitystyö. Edellisen kerran vastaavaa kehittämissuunnitelmatyötä on tehty vuonna 2021. Päivitystyöllä kartoitetaan tulevien vuosien investointitarpeita ja sen tarkoituksena on mahdollistaa olosuhteiden pitkäjänteinen ja käyttäjien tarpeisiin perustuva kehittäminen. Kehittämissuunnitelman päivittämisessä osallistetaan kuntalaisia ja kaupungin henkilöstöä.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Yleisesti liikuntapalveluiden keskeiset vuoden 2026 toimintamenojen lisäykset kohdistuvat luontoliikuntakohteiden ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä palveluiden tuottamisen kustannusten kasvuun niin uimahallissa kuin ulkoliikuntapalveluiden kausiolosuhteiden ylläpidossa ja kausityöntekijöiden palkkauksessakin. Yhdenvertaisuutta edistävien ja osallistumisen mahdollisuuksia lisäävien toimintavälineiden hankintoja ei voida toteuttaa tämän toimintavuoden aikana. Välineiden hankintaa harkitaan uudelleen osana seuraavien vuosien talousarvioesityksiä.

Uimahallin käyttöikä edellyttää nykyisen toimintavarmuuden säilyttämiseksi vuosittaisia kohdennettuja vuosihuoltokorjauksia, joista mainittakoon mm. vedenkäsittelytekniikka, joka vaatii säännöllisiä vuosittaisia huolto- ja korjaustoimenpiteitä. Uimahallin kuntokartoitus toteutettiin vuoden 2025 aikana ja se määrittelee perustan tulevalle korjaustarpeelle.

Kuntosalien välineistöä uusitaan vuosittain tarpeen mukaan. Kaikkien sisäliikuntatilojen käyttöikä edellyttää vuosittaista kuntoseurantaa yhdessä tilapalvelujen kanssa ja tarvittaessa tulee reagoida niiden korjaustarpeisiin. Tilapalvelut määrittävät kuntokartoitusten aikataulun.

Uimarantoja ja kuntoreittejä kunnostetaan ja ylläpidetään vuosittain tarpeiden arvioinnin perusteella. Tulevien vuosien kunnostustarpeita kohteittain on suunniteltu ja listattu luontoliikunnan ja luonnon virkistyskäytön suunnitelmassa.

Vuoden aikana toteutetaan liikuntatilojen hinnaston muutostyö, jolla on hyvin todennäköisesti vaikutusta toimintatuloihin. Hinnaston muutokset ovat vasta suunnitteilla ja uutta hinnastoa suunnitellaan käyttöön otettavaksi syksyllä. Muutoksilla on todennäköisesti toimintatuloja lisäävä vaikutus, mutta sen kokoluokkaa on tässä vaiheessa suunnittelua vaikea arvioida. Hinnoittelua kehitetään siten, että muuttuneet arvonlisäverokannat, eri tilojen kohonneet ylläpitokustannukset sekä sisäiset vuokratulot otetaan paremmin huomioon. Lisäksi muutosten tavoitteena on erilaisten käyttäjäryhmien entistä tasapuolisempi kohtelu sekä hinnaston selkeyttäminen.

6.1 Tuloslaskelma ulkoinen

4510 Liikuntapalvelut	TP 2024	MTA 2025	LTK 2026	KS 2026	Ero %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	923 452	850 100	861 800	863 300	1,6
Maksutuotot	118 771	81 184	0	0	-
					100,0
Muut toimintatuotot	307 679	244 170	219 800	223 300	-8,5
Toimintatuotot	1 349 902	1 175 454	1 081 600	1 086 600	-7,6
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 118 388	-2 117 204	-2 169 872	-2 169 872	2,5
Palkat ja palkkiot	-1 702 189	-1 707 378	-1 743 732	-1 743 732	2,1
Henkilösivukulut	-416 199	-409 826	-426 140	-426 140	4,0
Eläkekulut	-363 462	-366 627	-370 689	-370 689	1,1
Muut henkilösivukulut	-52 737	-43 199	-55 451	-55 451	28,4
Palvelujen ostot	-783 154	-804 268	-838 595	-838 595	4,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-462 404	-466 400	-501 350	-461 350	-1,1
Avustukset	-173 772	-172 000	-172 000	-172 000	0,0
Muut toimintakulut	-55 783	-94 330	-95 370	-95 370	1,1
Toimintakulut	-3 593 501	-3 654 202	-3 777 187	-3 737 187	2,3
Toimintakate	-2 243 599	-2 478 748	-2 695 587	-2 650 587	6,9

7. Lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

41 Vapaa-ajan lautakunta	TP 2024	MTA 2025	LTK 2026	KS 2026	Ero %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	969 475	892 100	913 700	915 200	2,6
Maksutuotot	27 349	20 000	20 000	20 000	0,0
Maksutuotot	334 182	255 935	122 150	122 150	-52,3
Muut toimintatuotot	486 901	408 170	390 000	393 500	-3,6
Toimintatuotot	1 817 907	1 576 205	1 445 850	1 450 850	-8,0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 820 560	-4 843 665	-5 071 623	-4 942 497	2,0
Palkat ja palkkiot	-3 873 679	-3 912 642	-4 076 343	-3 968 381	1,4
Henkilösivukulut	-946 881	-931 023	-995 280	-974 116	4,6
Eläkekulut	-825 295	-831 641	-865 364	-847 388	1,9
Muut henkilösivukulut	-121 586	-99 382	-129 916	-126 728	27,5
Palvelujen ostot	-1 494 577	-1 683 983	-1 719 325	-1 687 025	0,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 032 299	-1 108 400	-1 167 960	-1 124 760	1,5
Avustukset	-425 472	-432 000	-442 000	-436 000	0,9
Muut toimintakulut	-217 576	-297 310	-337 750	-339 250	14,1
Toimintakulut	-7 990 484	-8 365 358	-8 738 658	-8 529 532	2,0
Toimintakate	-6 172 577	-6 789 152	-7 292 808	-7 078 682	4,3

8. Lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

41 Vapaa-ajan lautakunta	TP 2024	MTA 2025	LTK 2026	KS 2026	Ero %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 007 580	932 500	954 100	955 600	2,5
Maksutuotot	27 349	20 000	20 000	20 000	0,0
Maksutuotot	334 182	255 935	122 150	122 150	-52,3
Muut toimintatuotot	625 440	504 660	494 580	498 080	-1,3
Toimintatuotot	1 994 552	1 713 095	1 590 830	1 595 830	-6,8
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 820 560	-4 843 665	-5 071 623	-4 942 497	2,0
Palkat ja palkkiot	-3 873 679	-3 912 642	-4 076 343	-3 968 381	1,4
Henkilösivukulut	-946 881	-931 023	-995 280	-974 116	4,6
Eläkekulut	-825 295	-831 641	-865 364	-847 388	1,9
Muut henkilösivukulut	-121 586	-99 382	-129 916	-126 728	27,5
Palvelujen ostot	-2 623 511	-2 812 503	-2 894 155	-2 861 855	1,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 042 720	-1 114 420	-1 173 980	-1 130 780	1,5
Avustukset	-425 472	-432 000	-442 000	-436 000	0,9
Muut toimintakulut	-4 186 061	-4 242 180	-4 472 700	-4 474 200	5,5
Toimintakulut	-13 098 323	-13 444 768	-14 054 458	-13 845 332	3,0
Toimintakate	-11 103 771	-11 731 672	-12 463 628	-12 249 502	4,4

9. Investointisuunnitelma 2026-2030

Proj. nro	Selitys	TP 2024 €	MTA 2025 €	Kust.yht. 2026-2030	LTK 2026 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €
	Investointimenot									
10	Korvausinvestoinnit									
	111 KI/Rakennukset									
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet									
	Kulttuuripalvelut									
9094	Pääkirjaston sisätilojen saneeraus	0	0	-100 000	0	0	-100 000	0	0	0
9095	Pääkirjaston logistiikkakeskus	0	0	-70 000	-70 000	0	-70 000	0	0	0
	Liikuntapalvelut	0								
9111	Kokkilan saunarakennus	-782	-300 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	0	0	0	0
	111 KI/Rakennukset yhteensä	-782	-300 000	-1 170 000	-1 070 000	-1 000 000	-170 000	0	0	0
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet									
	Kulttuuripalvelut									
9188	Halikon museon asevitriinien uudistami- nen	0	0	-35 000	-35 000	-35 000	0	0	0	0
9680	Perniön museon asevitriinien uudistami- nen	0	-95 000	0	0	0	0	0	0	0
9681	Ilo-teoksen konservointi ja korjaus	-28 994	0	0	0	0	0	0	0	0
	Liikuntapalvelut						0	0	0	0
9547	Urheilupuistoa ympäröivien aitojen ja porttien osittainen uusiminen	0	0	-100 000	0	0	-100 000	0	0	0
9549	Muurilan liikunta-alueen perusparannus	-57 833	0	0	0	0	0	0	0	0
9578	Halikonlahden esteettömän reitin ympä- ristö (lintutori)	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
9613	Moision tekonurmi	0	-350 000	0	0	0	0	0	0	0
9678	Olosuhteiden kehittäminen Perniön Me- lassuolla	0	0	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0
9679	Uimarantojen kunnostus	-92 844	-120 000	-180 000	-90 000	-90 000	-90 000	0	0	0
9695	Urheilupuiston olosuhteiden kehittäminen	-432 700	-350 000	0	0	0	0	0	0	0
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-612 371	-915 000	-615 000	-325 000	-325 000	-290 000	0	0	0

Proj.	Selitys	TP 2024	MTA 2025	Kust.yht.	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
nro		€	€	2026-2030	€	€	€	€	€	€
	116 KI /Koneet ja kalusto									
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet									
	Liikuntapalvelut									
9194	Uimahallin tulostaulu	0	0	-100 000	0	0	-100 000	0	0	0
9581	Salohallin kilpakorit	-30 063		0	0	0	0	0	0	0
9582	Perniön ja Halikon liikuntahallin äänen- toisto	0	0	-150 000	-75 000	-75 000	-75 000	0	0	0
9615	Huoltokoneiden uusinta	0	-40 000	-240 000	-60 000	-60 000	-60 000	-40 000	-40 000	-40 000
9616	Jäänhoitokoneiston kylmäkontti	0	-550 000	0	0	0	0	0	0	0
9617	Jäänhoitokone	0	0	-180 000	-180 000	-180 000	0	0	0	0
9669	Kuntosalien kilpailuvälineiden ja -laittei- den uusiminen	-10 955	-70 000	-80 000	-80 000	-80 000	0	0	0	0
9670	Jäähallin irtain omaisuus	0	0	-140 000	-140 000	-140 000	0	0	0	0
9689	Latujen kunnossapitovälineistö	-132 934	0	0	0	0	0	0	0	0
	116 KI /Koneet ja kalusto yhteensä	-173 952	-660 000	-890 000	-535 000	-535 000	-235 000	-40 000	-40 000	-40 000
	Korvausinvestoinnit yhteensä	-787 105	-1 875 000	-2 675 000	-1 930 000	-1 860 000	-695 000	-40 000	-40 000	-40 000
30	Uusinvestoinnit									
	311 UI /Rakennukset									
	Vapaa-ajanlautakunnan hankkeet									
	Kulttuuripalvelut									
9181	Museokokoelmien yhteisvarasto	-24709	-100 000	-5 600 000	-2 000 000	-1 000 000	-4 600 000	0	0	0
9187	Esittävän taiteen tila	0	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
	Liikuntapalvelut									
9193	Palloiluhalli	0	-100 000	-5 100 000	-100 000	-100 000	-5 000 000	0	0	0
9271	Monitoimiahalli	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
9299	Areenakatsomot	0	0	-50 000	0	0	-50 000			
	311 UI /Rakennukset yhteensä	-24 709	-300 000	-10 950 000	-2 300 000	-1 300 000	-9 650 000	0	0	0
	313 UI /Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet									
	Liikuntapalvelut									
9575	Tupurin skeittiparkki	0	0	-250 000	-250 000	-250 000	0	0	0	0
9576	Lähiliikuntarakentaminen	0	0	-500 000	-200 000	-200 000	-150 000	-150 000	0	0
9593	Luontoliikuntaolosuhteiden kehittäminen	0	0	-200 000	0	0	-100 000	-100 000	0	0

Proj.	Selitys	TP 2024	MTA 2025	Kust.yht.	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
nro		€	€	2026-2030	€	€	€	€	€	€
9579	Tekojäärata	0	0	-100 000	0	0	0	0	-100 000	0
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	0	0	-1 050 000	-450 000	-450 000	-250 000	-250 000	-100 000	0
	316 UI/Koneet ja kalusto									
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet									
	Kulttuuripalvelut									
9120	Museokokoelmien yhteisvarasto irtain ja laitteet	0	0	-800 000	0	0	-800 000	0	0	0
	Liikuntapalvelut									
9112	Esteetön kuntosali	0	0	-250 000	-250 000	-250 000	0	0	0	0
	316 UI/Koneet ja kalusto yhteensä	0	0	-1 050 000	-250 000	-250 000	-800 000	0	0	0
	Uusinvestoinnit yhteensä	-24 709	-300 000	-13 050 000	-3 000 000	-2 000 000	-10 700 000	-250 000	-100 000	0
	Investointimenot yhteensä	-811 814	-2 175 000	-15 725 000	-4 930 000	-3 860 000	-11 395 000	-290 000	-140 000	-40 000

10. Investointisuunnitelman 2026-2030 peruste- lut

10 Korvausinvestoinnit

111 KI /Rakennukset

Kulttuuripalvelut

9094 Pääkirjaston sisätilojen saneeraus (suunnittelu 2027)

Pääkirjaston Laurinsali on huonossa kunnossa. Sekä lattia että seinämateriaalit tulee uusia. Samalla tilan esitystekniikkaa uusitaan. Laurinsalin tilaa käyttävät kirjaston lisäksi myös kaupungin muut palvelut, kuten esimerkiksi opetuspalvelut. Lisäksi Varha tilassa ensiapukursseja ja muuta koulutusta. Laurinsalia käyttävät myös kolmannen sektorin toimijat. Pääkirjaston lisäksi myös Halikan ja Perttelin lähikirjastoissa on uudistusta ja korjauksia edellyttäviä kohteita. Nämä uudistukset liittyvät ensisijaisesti palveluiden tarjoamiseen sekä työergonomiaan.

9095 Pääkirjaston logistiikkakeskus (suunnittelu 2027)

Salon on toiseksi suurin Vaski-kirjasto. Käytännössä Salon pääkirjastoon tulee ja sieltä lähtee vuositasolla merkittäviä määriä kirjastoaineistoa muihin kirjastoihin. Vaski-kirjastoihin kuluu 18 kuntaa Varsinais-Suomen alueella. Lisäksi Salon pääkirjastossa käsitellään myös Salon kirjastopalveluiden kaikkien yksiköiden välillä kuljetettavaa materiaalia. Pääkirjaston tilojen suunnittelussa ei ole aikoinaan huomioitu saapuvan ja lähtevän aineiston käsittelyyn tarvittavia tiloja. Kirjastojen välillä kuljetettavan aineiston sujuva käsittely edellyttää huolellista suunnittelua.

Liikuntapalvelut

9111 Kokkilan saunarakennus (2026)

Kokkilan uimalan saunarakennus on käytössä ympärivuotisesti. Kesäisin uimakauden aikana saunaa käytetään jokaisena päivänä ja talviuintikaudella syyskuusta huhtikuun loppuun kuutena päivänä viikossa. Talviuintikaudella käyttäjämäärä on noin 600 henkilöä per viikko. Erityisesti talviuintikauden käyttö asettaa vaatimuksia rakennuksen korjaukselle/uusimiselle. Rakennuksen ilmanvaihto ja pintamateriaalit ei ole nykyisen käytön vaatimalla tasolla, jolloin kosteus ei poistu riittävästi ja jää rakenteisiin.

Talviuinnin olosuhteiden kehittämisessä kaupungin ensisijainen kohde on Kokkila. Kokkilan uimaranta kohteena on talviuintiharrastuksen kehittämisen näkökulmasta kestävä, toimiva ja pitkäikäinen ratkaisu. Kokkilaan tulisi rakentaa uusi erityisesti talviuintikäyttöön soveltuva rakennus, koska alueella on jo toimivat kunnallistekniset tilat. Uusi rakennus tulisi olla materiaaleiltaan kosteusrasituksen kestävä, kunnolla lämpöeristetty ja tehokkaalla ilmanvaihdoilla varustettu rakennus, joka olisi kaikkien väestöryhmien saavutettavissa.

113 KI /Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kulttuuripalvelut

9188 Halikon museon asevitriinien uudistaminen (2026)

Salon historiallinen museo on ammatillisesti hoidettu, valtioneuvoston saava museo, joka institutionaalisesti täyttää ampuma-aselaissa (7.6.2019/724) § 15 määriteltävän asekeräilijän määritelmän. Poliisihallitus on myöntänyt asekeräilijän statuksen Salon historialliselle museolle 2023. Salon historiallisen museon kokoelmien ampuma-aseet ja niiden osat kuuluvat olennaiselta osalta Salon alueen historiasta ja kulttuuriperinnöstä kertovaan kokonaisuuteen. Salon historiallisen museon asekoelmaa ei museon oman hankintatyön puitteissa kasvateta aktiivisesti. Uusia lahjoituksia otetaan vastaan vain, jos esineistö on kokoelman täydentämisen osalta tarpeellista ja täyttää museon kokoelmapolitiikan määrittelemät rajat. Jatkossa aseita voidaan liittää kokoelmiin vain, mikäli ne ovat Salon historiallisen museon toimintasääntöjen ja tallennusvastuun mukaista kokoelmien kartuttamista.

Halikon museoasekokoelma on aikanaan lahjoitettu Halikon kunnalle ja se muodostuu pääosin Wiurilan kartanossa vaikuttaneen kreivi Armfeltin keräämistä aseista. Ampuma-aseita on kaikkiaan noin 70 kpl ja teräaseita noin 50 kpl. Halikon asekokoelma on sekä henkilöhistoriallinen että paikallinen kokonaisuus, jonka esineistössä on mm. lähes täydellinen läpileikkaus Suomessa metsästyseen käytetyistä aseista sekä muutamia harvinaisuuksia, kuten Suomen ainoa Henry-kivääri. Kokoelma on asehistoriallisesti kiinnostava.

Halikon museon luvanvaraisten aseiden näytteille asettamista varten tarvitaan jatkossa kaksi poliisin hyväksymää turvavitriiniä. Näytteille asetettavat aseet edellyttävät erityisiä rakenne- ja materiaalivaatimuksia muun muassa lukituksen ja murtosuojauksen, kiinnityspisteiden ja valaistuksen suhteen. Samalla vitriinejä on oltava helppoa huoltaa ja siivota. Vitriinien elinkaari on 15–20 vuotta lainsäädännön muutoksista ja sähköistyksen huollosta riippuen. Investoinnista katetaan vitriinien rakentaminen valaistuksineen, kuljetus ja kokoonpano sekä uusien mahdollisten turvallisuusratkaisujen perustamiskulut.

Näyttelytekniset toteutukset ja turvajärjestelyt hyväksyy Lounais-Suomen poliisi. Lopullinen kokonaisuus ilmoitetaan myös kaupungin käyttämälle vakuutusyhtiölle.

Liikuntapalvelut

9547 Urheilupuistoa ympäröivien aitojen ja porttien osittainen uusiminen (2027)
Urheilupuistoa ympäröivä aita on suurimmaksi osaksi vanha, osin varsin huonokuntoinen, epäestettinen ja osin käyttäjilleen rikkinäisenä vaarallinen. Myös useat aidan porteista ovat rikki ja virossa eikä portteja ole mahdollista suoristaa. Urheilupuisto on kaupungin keskeinen "käyntikortti" ja alueen liikuntapaikkoja käyttää vuosittain yli miljoona käyttäjää. Investointina esitetään uusittavan Tahkonkadun puoleinen aita jäähallien kohdalta jatkuen perhepuiston puoleiselta reunalta Salohallin takakulmalle johtavalle portille asti. Lisäksi uusitaan aidassa olevat huolto- ja käyntiportit ja sijoitetaan ne toiminnallisesti järkevästi. Rakentamisinvestointi on kytketty jäähallin rakentamisen jälkeen toteutettavaksi.

9578 Halikonlahden esteettömän reitin ympäristö (lintutorni) (2026)
Esteetöntä luontoliikkumista edistävän Halikonlahden luontoreitin peruskunnostuksen viimeistely. Vanhan käyttöikänsä päässä olevan ja ylätasanteen osalta käytöltä suljetun lintutornin ns. Staijitornin purku sekä uuden lintutornin suunnittelu ja rakentaminen.

9678 Olosuhteiden kehittäminen Perniön Melassuolla (2026–2027)
Melassuon liikunta-alueen valaistuksen uusiminen laajentuvaa käyttöä vastaavaksi ja alueen rajaaminen aidalla sekä massatenniskenttien kunnostus hiekkatekonurmi päällysteiksi.

9679 Uimarantojen kunnostukset (2026–2027)
Suunnitelmavuosina uimarannoilla on laitureiden uusimisia sekä ranta-alueiden perusparannustöitä. Ulkokäymälöiden ja pukukoppien uusimis- ja kunnostustöitä. Märyn lammen kunnostussuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutusta.

116 KI / Koneet ja kalusto

Liikuntapalvelut

9194 Uimahallin tulostaulu (2027)
Uimahallin allasalueen tulostaulu on noin 15 vuotta vanha ja toiminnaltaan epävarma, johtuen osaksi kostean tilan sijainniltaan. Tulostaulu on vanhanaikainen numeronäyttö, jota käytetään ainoastaan uintikilpailuiden tulostauluna. Hankintana uusi tulostaulu pitäisi olla nykyaikainen LED-näyttö, jota voidaan kilpailujen tulospalvelun lisäksi hyödyntää myös tiedotukseen ja viestintään niin uimahallin, kuin laajemminkin liikuntapalveluiden osalta. Tulostaulun hankinta sisällytetään peruskorjauksen yhteyteen.

9582 Perniön ja Halikon liikuntahallin äänentoisto (2026–2027)
Halikon ja Perniön liikuntahallit ovat valmistuneet 1990-luvun alussa, kummassakin liikuntahallissa on alkuperäinen äänentoisto. Hallien äänentoistot vaativat jatkuvasti korjaustoimenpiteitä nykykunnossaan ja siltikään eivät toimi tasolla, jota odotetaan. Sekä Halikon, että Perniön liikuntahalleissa järjestetään mm. vanhojen tanssit, ottelutapahtumia, joissa pitää äänentoisto olla

nykyaikainen. Kaiuttimet toimivat heikosti, johdotukset ovat epävarmoja ja nykyisin käytetyt äänilähteet, kuten puhelin ei ole yhdistettävissä. Perniön vanhojen tansseihin on jouduttu ottamaan ulkopuolinen ja maksullinen äänentoisto tapahtuman läpiviemiseksi. Halikon liikuntahallin äänentoisto uusitaan vuonna 2026 ja Perniön liikuntahallin äänentoiston uusiminen kytkeytyy liikuntahallin peruskorjaukseen vuodelle 2027.

9615 Huoltokoneiden uusinta (2026–2030)

Ulkoliikuntapaikoilla käytettävien huoltokoneiden uusinta. Liikuntapalveluilla on käytössään useita erilaisia huoltokoneita ulkoliikuntapaikkojen ylläpitoon (esim. keräävät ruohonleikkurit nurmikenttien ja niiden reuna-alueiden leikkaamiseen). Koneiden ikäännyttyä niiden huoltokustannukset nousivat merkittävästi ja niiden uusiminen tulisi tehdä vähintään noin 10 vuoden välein.

9617 Jäänhoitokone (2026)

Kaasukäyttöisen jäänhoitokoneen (vm.2010) korvaaminen akkukäyttöisellä jäänhoitokoneella. Koneen huoltokustannukset kohonneet merkittävästi, johtuen käyttöiästä.

9669 Kuntosalien kilpailuvälineiden ja -laitteiden uusiminen (2026)

Halikon kuntosalin kalusteiden uusiminen vuonna 2026. Kuntosalissa on kalusto osittain vanhaa. Kuntosalin käyttömäärät ovat suuria, käyttäjät odottavat laitteiden olevan kunnossa.

9670 Jäähallin irtain omaisuus (2026)

Rakenteilla olevaan uuteen jäähalliin hankittava irtaimisto.

30 Uusinvestoinnit

311 UI / Rakennukset

Kulttuuripalvelut

9181 Museokokoelmien yhteisvarasto (2026-2027)

Museoiden perustehtävä on tallentaa historiaa, tutkia sitä ja esittää siitä yleisölle mm. näyttelyiden ja erilaisten julkaisujen muodossa koosteita [Museolaki 314/2019 §2 ja §5]. Tallentaminen tapahtuu pääasiassa esinekokoelmaa ja arkistoa kartuttamalla. Salon historiallisella museolla (SAMU) on yhdeksän historiallista, osin rakennusperintö- tai kaavasuojeltua museokohdetta. Näiden lisäksi museo hallinnoi näyttelyiden ja kokoelmien osalta 21 rakennusta sekä kahdeksaa varastotilaa muissa rakennuksissa. Esineistöä on noin 50 000 objektia, valokuvia 17 000 kappaletta ja kirjoja 8 800. Kokonaisuutta hoitaa viisi vakinaista henkilöä, joista kaksi vastaa elektroniikkamuseon avoimna pidosta.

Lisäksi museolla on ollut määräaikainen museomestari maaliskuusta 2024 alkaen. Salon historiallisen museon toimintaa vaikeuttaa suuresti nykyisten kokoelmatilojen hajallaan olo sekä esineistön osin puutteelliset säilytysolosuhteet, toiminnan kehittämisen se suoranaisesti estää.

Olosuhteista johtuen esineistöä on menetetty ja sitä tuhoutuu koko ajan lisää. SAMU ei tällä hetkellä pysty vastaanottamaan esinelahjoituksia. Tämä on vastoin sekä museon omaa toimintasääntöä, museolakia että museon tärkeintä tehtävää: historian tallennusta, tutkimista ja esittämistä. Myös tarkastuslautakunta on kiinnittänyt museopalveluiden huonoihin säilytysolosuhteisiin huomiota, viimeksi vuoden 2024 tarkastuskertomuksessaan: "Olemassa olevien tavaroiden vahingoittuminen ja menettäminen on kulttuuriperinnön säilymisen kannalta riski, jota tulee välttää."

Historiallisen museon esineiden koko vaihtelee hyvin pienistä arkeologisista löydöistä aina suuriin ajokaluhiin sekä tuotantohistoriallisiin koneisiin ja laitteisiin. Nykytilanteessa kokoelmien hoito, käsittely ja tutkiminen on käytännössä mahdotonta tila- ja rakennusolosuhteiden, rakennusten huonosta kunnosta johtuvan vaarallisuuden sekä sisäilmaongelmien vuoksi. Mikäli paikallismuseoverkkoa tulevaisuudessa karsitaan, tarvitaan myös lakkautettavista museoista jäävälle esineistölle varastotilaa.

Esinepoistoja ei tule museoeettisten sääntöjen mukaan tehdä syystä, että esineistölle löydy säilytystilaa.

Asialliset säilytysolosuhteet ovat edellytys museoiden valtionosuuden saamiselle. Valtionosuuden vuosittainen vaikutus Salon kaupungille on (2025) 237.787 euroa. Valtaosa kolmen henkilön työ

ajasta menee tällä hetkellä kokoelmaesineistön säilyttämisen turvaamiseen nykyisissä olosuhteissa. Tästä syystä Salon historiallinen museo ei ole kuntaliitoksen jälkeen pystynyt toimimaan kuten ammatillisesti hoidetun ja valtionosuutta saavan museon tulisi toimia. Salon historiallinen museo ei nykyisellään myöskään pysty noudattamaan Salon kaupunkistrategiaa, koska museon resurssit suuntautuvat varastokiinteistön puuttumisen vuoksi väärin asioihin. Vuosien aikana suuri määrä henkilötyövuosia, työtunneista puhumattakaan, on käytetty pelkästään kokoelmaesineistön siirtämiseen paikasta toiseen. Usein siirto on johtunut siitä, että edellinen huonokuntoinen rakennus on purettu tai muutoin poistettu käytöstä. Tällä hetkellä Asemakadun entinen päiväkotitoimii museon varastotilana. Rakennus tulee jälleen asunotomessujen vuoksi tyhjentää alkuvuodesta 2026, esineistöä siellä on kahdessa kerroksessa, noin 2000 objektia. Muun ammatillisen museotoiminnan järjestäminen on nykyresurssein vaikeaa, kun työaika vuosi toisensa jälkeen kuluu esineistön pakkaamiseen, kuljettamiseen ja uudelleen varastoimiseen. Jokainen esinesiiro on aina myös riski esineen tuhoutumiselle. Tämä ei ole motivoivaa museotyötä ja henkilöstö on uupunutta.

Historiallisen museon lisäksi myös taidemuseo Veturitallin kokoelmaa on sijoitettu Veturitalli-rakennuksen ulkopuolelle. Taidekokoelmasta on noin 45 % sijoitettuna kaupungin eri toimipisteisiin sekä Varhan tiloihin. Nykyiset Veturitallin taidevarastot ovat täynnä ja tilaa vaativia veistoksia on varastoitu muihin tiloihin, joissa niiden käsittely on ahtauden vuoksi vaikeaa ja vaarallista. Muissa tiloissa eivät myöskään ilmanvaihdon, kosteuden ja lämmön osalta museo-olosuhteet täyty. Huoltotöiden ja peruskorjausten vuoksi kaupungin eri tiloista evakuoitavia teoksia ei pystytä tällä hetkellä ottamaan vastaan ja varastoimaan Veturitallin tiloissa. Osa teoksista on kooltaan niin suuria, etteivät ne edes mahdu olemassa oleviin taidevarastoihin. Kaupungin kiinteistöjen sisäilmaongelmien vuoksi puhdistettavia tai eristettäviä taideteoksia ei tällä hetkellä pystytä käsittelemään asianmukaisesti. Taidemuseo ei pysty noudattamaan tältä osin ammatillisesti ylläpidetyn ja hoidetun museon standardeja.

Huonot säilytysolosuhteet vaarantavat kaupungin taidekokoelman turvallisuutta ja säilymistä. Lisäksi museoilla on tarvetta varastotiloille, joissa säilytetään näyttelyrakennuksessa harvemmin tarvittavia kappaleita, kuten irtoseinäkkeet, jalustat, vitriinilasikot, esiintymislava, teoskuljetuslaatikot, erilaiset nostimet, rakennustelineet, pakkausmateriaalit sekä talven ajaksi kohteista varastoitavat ulkokalusteet.

Uuden, asianmukaisen varastotilan tulee olla turvallinen ja tehokas työskentely-ympäristö museoiden henkilökunnalle: vauriot, hävikki ja työturvallisuusriskit vähenevät ja samalla pystytään pitämään huolta kaupungin omaisuudesta ja toteuttamaan kestävä museotyötä. Salon alueen erittäin rikkaan historian hyödyntäminen strategiatasolla ja kaupungin omaleimaistamisessa on mahdollisuus, joka toistaiseksi on paljolti hyödyntämättä. Museotyötä tukevat työolosuhteet mahdollistavat jatkossa Salon historiallisen museon toiminnan kehittämisen suuntaan, joka on kaupungin strategian mukaista: elinvoimaista, virkeää ja kulttuurisesti kestävä, kaupunkikehitystä tukevaa toimintaa.

Yhteisvaraston toteuttamisesta on yhdessä arkkitehdin kanssa laadittu hankesuunnitelma, joka on hyväksytty vapaa-aikalautakunnassa 2024. Hankesuunnitelmaan on sisällytetty museoiden varastojen ja kohteiden nykytila-arviointi, museopalveluiden tarpeet (tilojen tekniset ominaisuudet ja neliömäärät), alustava tilaohjelma ja kaupungin omistamien jo olemassa olevien tilojen kartoitus. Hankesuunnitelmaa laadittaessa Salon kaupungilla ei ollut osoittaa tarkoitukseen sopivia kiinteistöjä.

Vuokratilojen osalta epätavallisen pitkä tavoitekäyttöikä tekee vuokraamisesta taloudellisesti kannattamattoman. Arvioiden ja suunnittelun tuloksena hankesuunnitelmassa esitetään tilatarpeiden ratkaisuksi uudisrakennusta. Asian käsittely on vielä kesken ja suunnitelmat tuodaan erikseen päätöksentekoon.

Uudisrakennusvaihtoehtoa puoltavat monet reunaehdot. Selkeimmät ovat erityisen pitkä tekninen käyttöikätaavoite: 200 vuotta tai enemmän, tilojen jakautuminen toiminnallisesti useaan toiminnalliseen ja olosuhteiltaan vaihtelevaan vyöhykkeeseen, tiiviysvaatimukset sekä pitkäikäisen rakennuksen ylläpitokustannusten minimointi mm. rakennuspaikan sijoituksessa sekä teknisissä ratkaisuissa.

Rakennuksen toteutuksessa ja sijoituksessa tulee myös huomioida varastotilan laajentaminen vuosien tai vuosikymmenien päästä.

Varaston sijaintipaikaksi on määritetty Riikin teollisuusalue. Sijaintipaikan tulee olla saavutettava ja työekonomisen sekä maaperäolosuhteiltaan mahdollisimman vakaa tulvimisvaara ja pohjaolosuhteet huomioiden. Valtionavun saamiseksi hanke tulee saada osaksi Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuritilojen rakentamisen ja peruskorjausten harkinnanvaraisen avustamisen rahoitussuunnitelmaa.

Hakemus valmistellaan välittömästi rakentamispäätöksen jälkeen joulukuun 2025 aikana, päätös avustuksista tulee keväällä 2026. Rakentaminen tulee aloittaa avustuksen myöntövuonna.

9187 Esittävän taiteen tila (suunnittelu 2026)

Kulttuuripääällikkö on esitellyt lautakunnalle sekä edelliselle kaupunginhallituksen ja valtuuston ilta-koululle selvityksen esittävän taiteen tilan käyttötarpeista sekä eri vaihtoehtoista tilan toteuttamisesta. Asian käsittely on kesken ja tulee erikseen päätöksentekoon. Tällä hetkellä suunnittelu odottaa päätöstä siitä, mikä vaihtoehtoista valitaan suunnittelun pohjaksi. Vuodelle 2026 varataan suunnittelurahaa 100.000 euroa.

Liikuntapalvelut

9193 Palloiluhalli (2026-2027)

Jalkapalloilta ja osin YU-toimijoilta puuttuvat ympärivuotiseen käyttöön tarkoitetut harjoitustilat. Urheilupuiston yleiskaava-suunnittelun yhteydessä tämä tilojen käytön tarve tuli selkeästi esiin, jonka vuoksi myös sen osalta tarpeiden tarkempi selvittäminen todettiin tarpeelliseksi. Tarveselvitysvaihetta, jossa käyttötarpeen lisäksi tulee selvittää sen mahdollinen optimaalinen sijainti, seuraa hankevaihe, joka työnä edellyttää suunnittelun osalta teknistä erikoisosaamista ja toteutetaan alan ammatillisen osaamisen johdolla. Kustannusarvio ja aikataulu ovat alustavia ja tarkentuvat suunnitelmien edetessä.

9271 Monitoimihalli (suunnittelu 2026)

Monitoimihallin tarveselvitystyö on käynnistetty vuoden 2025 aikana. Tarveselvitystyötä ja sitä seuraavia suunnitteluvaiheita jatketaan vuonna 2026. Tarveselvitystyö pohjautuu urheilupuiston yleissuunnitelmaan ja selvitystyössä huomioidaan liikuntatilojen lisäksi kulttuuri- ja tapahtumatarpeiden käyttöä. Liikuntatilojen osalta monitoimihallin on tarkoitus parantaa kaupungin sisäliikunnan olosuhteita ja mahdollistaa useiden eri lajien harjoittelu- ja kilpailutoiminta sekä arkikäyttö. Monitoimihallin tilaratkaisuilla on tarkoitus korvata vanhan urheilutalon tiloja. Urheilutalon käyttö on tällä hetkellä sisäilmaongelmien vuoksi osittain kielletty ja urheilutalon palloilusalit on käytössä terveys-tarkastajan luvalla toistaiseksi.

9299 Areenakatsomot (suunnittelu 2027)

Areenakatsomoiden tarveselvitystyö on käynnistetty vuoden 2025 aikana ja selvitystyö pohjautuu yleissuunnitelmaan. Areenakatsomoiden on tarkoitus palvella sekä yleisurheilukentän että jalkapallokentän tarpeita ja mahdollistaa lisäksi uusien pukuhuone- ja varastointitilojen rakentaminen.

313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Liikuntapalvelut

9575 Tupurin skeittiparkki (2026)

Tupurin huonokuntoisten skeittialueiden perusparannus. Suunnittelu yhdessä skeittiyhdistyksen kanssa.

9576 Lähiliikuntarakentaminen (2026–2028)

Ulkoliikuntaedellytyksien kehittämiseksi ulkokuntosalien rakentaminen/uusiminen mm. kuntoreitien ja -ratojen yhteyteen. Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen/kunnostaminen asutusalueille liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman mukaisesti.

9593 Luontoliikuntaolosuhteiden kehittäminen (2027–2028)

Luontoliikunnan ja virkistyskäytön suunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutus. Sisältäen ulkoiluun ja luonnossa liikkumiseen kannustavia uusia investointikohteita sekä olemassa olevien luontoreitistöjen ja kohteiden kehittämistä.

9579 Tekojäärata (suunnittelu 2029)

Tekojääradan hankesuunnittelu, joka perustuu liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelmaan.

316 UI / Koneet ja kalusto

9120 Museokokoelmien yhteisvarasto irtain ja laitteet (2027)

Museovarastoon tarvitaan monikäyttöisiä hyllyjärjestelmiä, jotka mahdollistavat museoesineiden talletukset, nostot ja ripustukset tarpeen mukaan. Peruskalustukseen kuuluu myös pakkaus- ja konservointipöytiä ja kylmälaitteita, joissa varastoon tulevia esineitä voidaan pakastaa vahingollisten eläinten ja kasvustojen eliminoimiseksi. Lisäksi tarvitaan pieneen tilaan sopivia nostimia ja trukkeja, joita ei voida kontaminaatoriskin vuoksi vuokrata muualta.

Liikuntapalvelut

9112 Esteetön kuntosali (2026)

Kaupungissa on jo yksi esteetön kuntosali, jonka käyttöaste on korkea. Tarve toiselle vastaavanlaiselle salille on korkean käyttöasteen vuoksi perusteltua. Esteetön kuntosali palvelee yksittäisten käyttäjien lisäksi liikunnanohjauspalvelujen ja liikuntaneuvonnan tarpeita.